

Styresak

Går til:	Styremedlemmer	
Selskap:	Helse Vest RHF	
Styremøte:	1. april 2003	
Styresak nr:	027/03 B	
Dato skrevet:	26.03.2003	Saksbehandler: Hans Stenby
Vedrørende:	Søknad om godkjenning av privat ortopedisk sykehus i Bergen – uttalelse fra Helse Vest RHF – utsatt fra forrige møte	

Bakgrunn

Casperkollen Ortopedisk Sykehus har søkt Helsedepartementet om godkjenning av et privat ortopedisk sykehus i Bergen. Søknaden er sendt Sosial- og helsedirektoratet til faglig vurdering og Helse Vest RHF er bedt om en uttalelse. Søknaden er vedlagt.

Helsedepartementet ønsker særlig at Helse Vest RHF uttaler seg om:

- behov for de aktuelle tjenestene og
- hvordan tilgangen på helsepersonell eventuelt vil påvirkes

Helsedepartementet innhenter også uttalelse fra Sosial- og helsedirektoratet og helsetilsynet og vil ta endelig stilling til godkjenning.

Helse Vest RHF må vurdere saken med utgangspunkt i ”sørge for” ansvaret og i at eierrollen må nyttes til å bygge opp under ”sørge for” ansvaret.

Saken ble første gang forelagt styret i møte 12. mars 2003. Styret utsatte saken og det er i ettertid innhentet ytterligere informasjon fra Helse Bergen HF. Det er også forespurt om kapasitet ved Haraldsplass diakonale sykehus. Uttalelse fra Sosial- og helsedirektoratet og Helsetilsynet (Fylkeslegen i Hordaland) er også medtatt.

Det foreligger nå på landsbasis 9 søknader om godkjenning som privat sykehus hvorav 5 i Helseregion Vest. Det er Casperkollen Ortopediske Sykehus (20 senger), Klinikken i Bergen (4 senger), Haugesund Lasersenter (4 senger), Fana Medisinske senter (5 senger) og Colosseumklinikken i Stavanger (6 senger). Det store antall søknader nå har antagelig sammenheng med at fritt sykehusvalg utvides til å omfatte private aktører med avtaler med regionale helseforetak.

Sak vedrørende Casperkollen Ortopediske sykehus legges her frem til behandling i styret.

Kommentarer

1. Casperkollen ortopediske sykehus

Casperkollen Ortopedisk sykehus ønsker å behandle pasienter med smertefulle tilstander i rygg, hofte, kne og skulder. De ønsker å profilere seg mot ryggbehandling, i retning av et "spine center" dvs et høyspesialisert sykehus med avansert behandling av smertefulle tilstander i ryggen. Det krever full sykehusstandard når det gjelder operasjon og postoperativ overvåking.

Denne ryggbehandlingsdelen presenteres som et supplement til det offentlige tilbudet. For å få en rasjonell utnyttelse av kapasitet og kontinuitet ønsker sykehuset også å ta imot pasienter med vanlige ortopediske lidelser i hofte, kne og skulder. Sykehuset planlegges med 20 ordinære senger og 6-8 tekniske senger og for en drift tilsvarende 1600 DRG-poeng. Sykehuset vil ha 5,5-6,5 legestillinger og 30 sykepleiestillinger. Sykehuset vil etablere eget laboratorium og røntgentjeneste med MR.

Dersom godkjenning gis anslås det at det vil ta ca 1 år før sykehuset er fullt operativt.

2. Uttalelse fra Helse Bergen HF

Helse Vest RHF har bedt om en uttalelse fra Helse Bergen HF, jfr vedlagte brev av 29.11.02 og 23.03.03.

Helse Bergen understreker at ventelistene er lange på dette området og at det i utgangspunktet er positivt med nye initiativ.

Det er imidlertid viktig med en balansert fordeling av oppgaver, bl.a. ved at Casperkollen også tar pasienter som har behov for tyngre operasjoner i knær og hofter (reoperasjoner) og ryggoperasjoner med implantater. Det bør ikke foretas en seleksjon av pasienter ut fra hva som er lønnsomt. Det vil gi en uheldig fordeling av pasienter mellom Casperkollen og andre aktører.

DRG kostnadene er gjennomsnittskostnader og vil ved en ensidig pasientsammensetning kunne slå skjevt ut. Det kan også få konsekvenser for utdanningsfunksjoner dersom antallet enkle operasjoner blir betydelig redusert.

I Helse Bergen HF er det gjort følgende for å øke produksjonen:

- Fra 1. juli 2002 ble Ortopedisk klinikk etablert. Ny klinikkleder og øvrige lederstillinger er nå besatt. Ortopedisk klinikk omfatter nå både ortopedisk avdeling ved Haukeland Universitetssykehus, Laksevåg sykehus og Kysthospitalet i Hagavik.
- Ny oppgavefordeling har nærmest løst problemet med korridorpasienter ved Ortopedisk klinikk.
- Det er inngått avtale om utvidet arbeidstid. Ekstra aktivitet vil bli organisert som prosjekter. Aktiviteten vil bli økt med ca 100 større leddproteseoperasjoner våren 2003.
- Ventelistene for poliklinisk konsultasjoner søkes redusert gjennom ekstra kveldspoliklinikker og ekstra innsats på dagtid.

- 50 rygg/nakkepasienter overføres til Nevroklínikken.

Følgende tiltak er under planlegging/iverksetting:

- Større operasjonskapasitet stilles til rådighet gjennom seksjonering av sentral operasjonsavdeling.
- Ytterligere økning av operasjonskapasitet utenom ordinær arbeidstid.
- Ekstra poliklinikk skal startes ved flere seksjoner, i første omgang barneseksjonen.
- Ved ordinær sommerstengning vurderes driften opprettholdt ved innleie av personell.
- Det etableres felles inntaks-/ventelistekontor for hele klinikken for å sikre god styring av pasientstrømmen fra høsten 2003.
- I påvente av et eget dagkirurgisk senter planlegges oppstart av dagkirurgisk virksomhet i alternative lokaler allerede inneværende år.

Tilgangen på spesialister i ortopedi er vanskelig men Helse Bergen påregner å ha samtlige stillinger besatt i løpet av våren 2003.

Et nytt privat tilbud i Bergensområdet antas i hovedsak å rekruttere fra eksisterende virksomheter i området. Helse Bergen HF er spesielt sårbar ved tap av overleger.

Det vises også til at det er en sterk økning i antall øyeblikk hjelp innleggelser ved Ortopedisk klinikk og at det vil gi dårlig ressursutnyttelse dersom klinikken etter hvert bare skal ta øyeblikkelig hjelp. Det er også vanskelig å forene med funksjonen som universitetsklinikk og ivaretagelse av lands- og flerregionale funksjoner m.v.

3. Haraldsplass diakonale sykehus

Haraldsplass diakonale sykehus har en egen kirurgisk klinikk som behandler mange både kirurgiske og ortopediske pasienter. Etter en avtale med Helse Bergen HF tar Haraldsplass en andel av ø-hjelp tilfellene.

Haraldsplass planlegger å åpne et dagkirurgisk senter 01.11.03 med to operasjonsstuer med ca 1600 operasjoner pr år. Halvdelen vil være ortopedisk operasjoner. Åpning av et dagkirurgisk senter vil gi økt kapasitet til mellomtung ortopedi og den operative produksjonen forventes å øke etter åpning av dagkirurgisk senter.

Haraldsplass er positiv til nye initiativ for å skaffe økt kapasitet. Samtidig understrekes det at tilgang på høykompetent personell er den kritiske faktoren. For utfyllende informasjon vises det til brev av 20.03.03.

4. Sosial- og helsedirektoratets vurdering

I denne saken foreligger det uttalelse fra Sosial- og helsedirektoratet. Direktoratet gir følgende samlede vurdering:

Direktoratet anbefaler, ut fra en faglig vurdering, at Casperkollen ikke godkjennes for å drive operativ virksomhet innenfor lumbale ryggfiksasjoner og innsetting av kunstige mellomvirvelskiver.

Direktoratet finner ikke noe forhold innenfor faglig forsvarlighet som tilsier at Casperkollen ikke kan godkjennes til å drive en virksomhet med tradisjonell ortopedisk kirurgi. Dette forutsatt at virksomheten tilpasses de forutsetninger som er beskrevet foran.

Direktoratet er bekymret for lokal rekruttering av spesialister i ortopedi og konsekvenser for spesialistutdanningen i ortopedi i regionen. Dette gjelder særskilt innenfor fagområdet rygg.

Ved en eventuell inngåelse av avtale med regionalt helseforetak må det forutsettes at det drøftes hvordan Casperkollen kan bidra til å unngå en uheldig personellmessig utvikling i regionen.

Direktoratet vil anmode om at det vurderes å stille vilkår for godkjenning at private sykehus skal delta i utdanning av helsepersonell.

5. Fylkeslegen i Hordaland

Fylkeslegen i Hordaland (Helsetilsynet) har også uttalt seg om søknaden fra Casperkollen.

Fylkeslegen konstaterer at det er behov for å øke kapasiteten innen ortopedisk kirurgi i Hordaland.

Fylkeslegen er også opptatt av arbeidsdeling mellom offentlige private institusjoner når det gjelder akutt og planlagt virksomhet og tilhørende ansvar for opplæring og forskning. Private sykehus som kun driver planlagt virksomhet, kan på kort sikt gi god ressursutnyttelse. På sikt kan likevel dette gi en uheldig utvikling og ressursbruk.

Dersom det er et mål å satse på flere private sykehus ser ikke fylkeslegen noe faglig til hinder for en godkjenning av Casperkollen.

6. Oppsummering

Det er i dag et klart behov for å øke kapasiteten innen ortopedi og redusere ventelistene. Pasienter i Helseregion Vest blir bl.a. henvist til private klinikker som Helse Vest RHF har avtale med på Østlandet og en del pasienter sendt til utlandet.

Det arbeides aktivt for å øke kapasiteten i Helse Bergen HF, og det foreligger også planer ved Haraldsplass diakonale sykehus som kan øke kapasiteten. Helse Vest RHF har i tillegg inngått nye avtaler med private leverandører som gir pasientene økte muligheter dersom ventetidene ved offentlige institusjoner er for lang.

Ved siden av Casperkollen foreligger også søknad om godkjenning som privat sykehus fra andre aktører, jfr egen sak om Klinikk Bergen.

Casperkollen ønsket i utgangspunktet å drive avansert ryggkirurgi. For å få en rasjonell drift er det ønskelig også å kunne drive tradisjonell ortopedisk virksomhet. Av Sosial- og helsedirektoratets faglige vurdering fremgår det at den avanserte ryggkirurgien ikke kan anbefales og at søknaden således er begrenset til tradisjonell ortopedisk virksomhet.

For Helse Vest RHF blir hovedspørsmålet om igangsatte og planlagte tiltak vil gi en tilstrekkelig bedring av kapasiteten innen ortopedi innen rimelig tid og om en ny etablering vil ha uheldige konsekvenser for rekrutteringen.

Det må forventes at igangsatte og planlagte tiltak vil gi økt kapasitet allerede i 2003. Hvor stor denne effekten vil bli er det imidlertid vanskelig å fastslå.

Etablering av et nytt privat sykehus innen ortopedi vil også bidra til økt kapasitet. Casperkollen er imidlertid en helt ny virksomhet og vil ha behov for å rekruttere helsepersonell. Søkerne er i dag ansatt i Helse Bergen HF, og det er også rimelig at øvrig personell må rekrutteres fra eksisterende virksomheter i Bergen.

Saken aktualiserer også mer prinsipielle spørsmål knyttet til arbeidsdeling mellom private virksomheter og offentlige når det gjelder akutt og planlagt virksomhet og ivaretagelse av utdannings- og forskningsoppgaver og særskilte funksjoner.

Forslag til vedtak:

- Helse Vest RHF ser behov for å øke kapasiteten innen ortopedi i Bergensområdet ved egne helseforetak og/eller ved private leverandører.
- Det er igangsatt tiltak og planlegges tiltak i Helse Bergen HF og ved Haraldsplass diakonale sykehus som vil gi økt kapasitet inneværende år.
- Helse Vest RHF vurderer den konkrete saken slik at rekruttering til et nytt ortopedisk sykehus som omsøkt, vesentlig vil skje fra Helse Bergen HF. Det vil svekke kapasiteten i Helse Bergen HF i hvert fall på kort sikt.
- Dersom det blir gitt godkjenning er det vesentlig at private institusjoner også kan delta i utdannings- og forskningsoppgaver.
- Helse Vest RHF har utover dette ingen merknad til at godkjenning gis forutsatt at andre forhold som her ikke er vurdert er tilfredsstillende.